

Sprovedena anketa

Mreža za podršku nezaposlenim ženama 45+ nedavno je sprovela Anketu u kojoj je učestvovalo 114 žena iz cele Srbije

Nezaposlene žene 45+ opredeljuju se za samostalni posao

Najveći broj nezaposlenih žena starijih od 45 godina izjasnio se da želi samostalno da radi, kroz udruživanje sa drugim ženama, započinjanjem sopstvenog posla, ili u okviru novoosnovanih ženskih zadruga.

Dosadašnja istraživanja koja je sprovela Mreža 45+ slična su iskustvu Nacionalne službe za zapošljavanje koje ukazuje na činjenicu da se nezaposlene žene starije od 45 godina opredeljuju za neki vid samozapošljavanja pre nego mlađe žene. Za ovaj način zapošljavanja izjasnilo se ukupno 46,5 odsto, gotovo polovina žena koje su učestvovale u anketi.

Pri tom, najveći broj žena izrazio je interesovanje za rad sa drugim ženama (21,9%) kako bi započele zajednički posao u okviru **udruženja**. Za neke možda iznenađenje, ovaj podatak bolje poznavaoce prilika u Srbiji ne čudi imajući u vidu da se žene sve više oslanjaju jedne na druge s obzirom na identične probleme sa kojima se suočavaju i slične životne okolnosti, ali i gubitak poverenja u institucije.

Što se tiče započinjanja **sopstvenog posla** (15,8%), za ovaj vid zapošljavanja se izjašnjavaju uglavnom nezaposlene žene koje su već bile preduzetnice, one koje su osposobljene da se bave sopstvenom proizvodnjom ili pružanjem usluga i koje smatraju da bi uz početnu podršku NSZ, odnosno države mogle da pokrenu sopstveni biznis. Najmanji broj žena, ali ne i zanemarljiv, 8,8% smatra da bi najbolji vid zapošljavanja za njih bilo udruživanje sa drugim ženama u okviru ženskih **zadruga**.

Veliki broj nezaposlenih žena starijih od 45 godina priželjkuje posao u javnim preduzećima ili državnoj upravi, 37,7% anketiranih. Ovakav odgovor može se protumačiti činjenicom da i dalje „državni posao uliva najveću sigurnost“ i obezbeđuje poštovanje propisa u smislu ostvarenja prava iz radnih odnosa, na zaradu, odmor, neradne dane u vreme državnih praznika.. itd.

Za zapošljavanje kod poslodavca izjasnio se njih 15,8 % žena koje su učestvovale u istraživanju. Veliki broj žena suočio se sa nepoštovanjem zakona, radom na crno, radnim vremenom dužim od propisanog, ne primanjem zarada i zato mnoge, sudeći po komentarima, strepe „od rada u privatnom sektoru“.

Prema rezultatima ankete mišljenja su podeljena u odgovoru na pitanje da li je činjenica da se žene 45+ teško zapošljavaju vidljiva u javnosti, ali gotovo sve nezaposlene žene spremne su da se uključe u proces odlučivanja (kroz peticije, učešće na javnim raspravama itd) u cilju poboljšanja ekonomskog položaja.

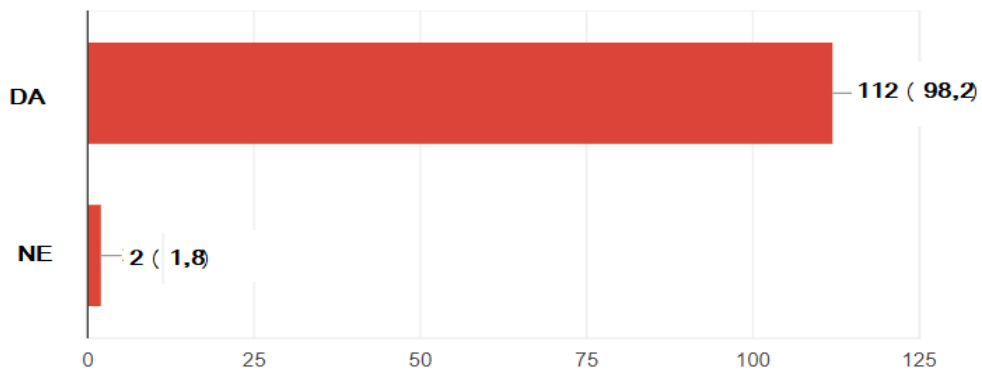
U anketi je učestvovalo 112 (98%) nezaposlenih i 2% zaposlenih žena. Preko 90% učesnica u anketi i dalje aktivno traži posao, dok su ostale izgubile nadu da će se zaposliti.

Rezultati ankete koju je mreža za podršku nezaposlenim ženama 45+ nedavno sproveda poslužiće, između ostalog, kao argument za razgovor sa predstavnicima nadležnih institucija u okviru projekta „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“ koji u Srbiji sprovode četiri udruženja žena, „Udruženje žena na prekretnici“ iz Beograda, Udruženje „Putokaz“ Kragujevac, Udruženje „Laris“ iz Čačka, i udruženje „Miona“ iz Aleksandrovca.

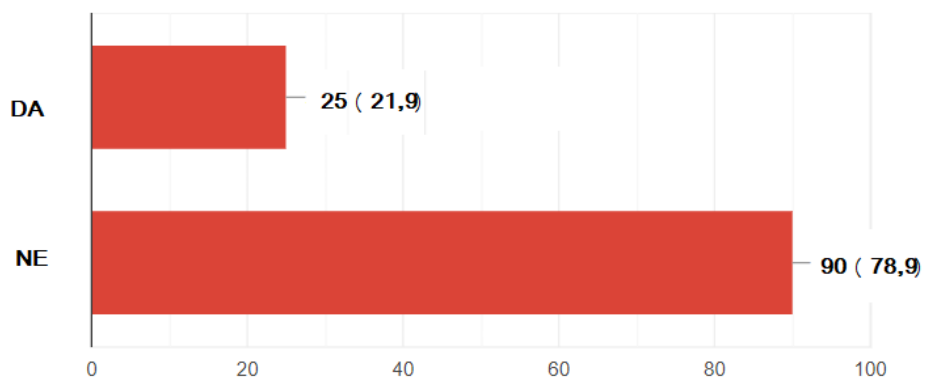
U ime „Mreže za podršku nezaposlenim ženama 45+“ zahvaljujemo se svim ženama koje su učestvovalе u Anketi i podelile svoja iskustva. Ujedno, nadamo se da će još veći broj žena učestvovati u istraživanju koje ćemo uskoro organizovati, kako bismo zajedno ostvarile zajednički cilj, poboljšanje ekonomskog položaja nezaposlenih žena starijih od 45 godina.

ANKETA – 114 ANKETIRANIH ŽENA

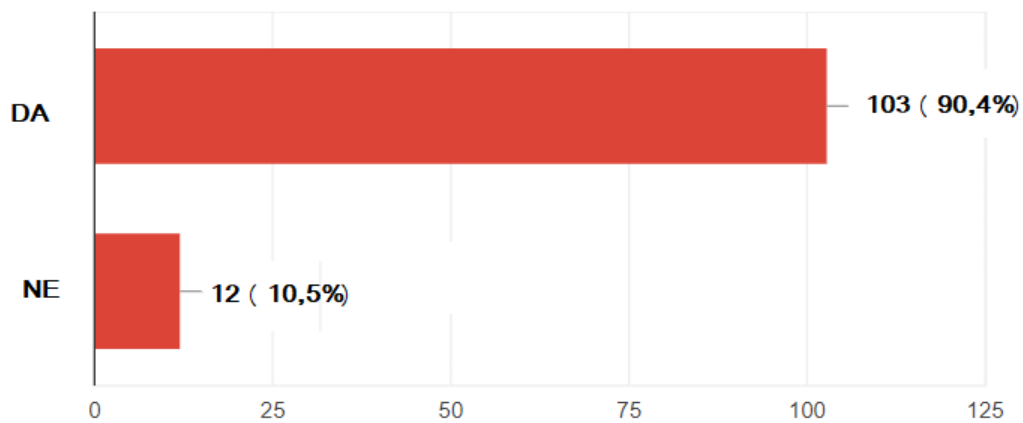
1. Da li ste stariji od 45 godina?

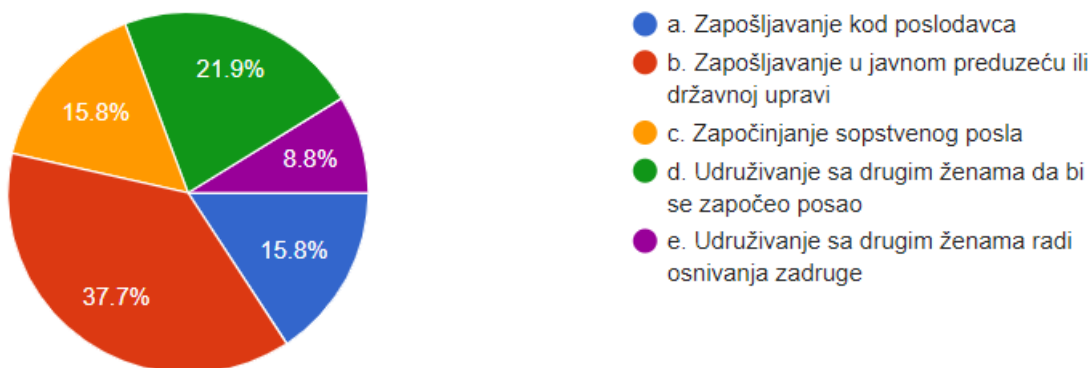
2. Da li ste zaposleni?

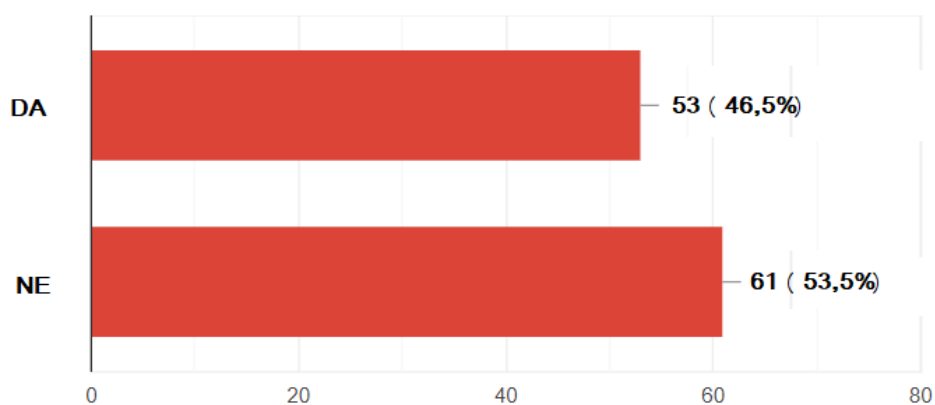
3. Ako niste da li trazite posao?

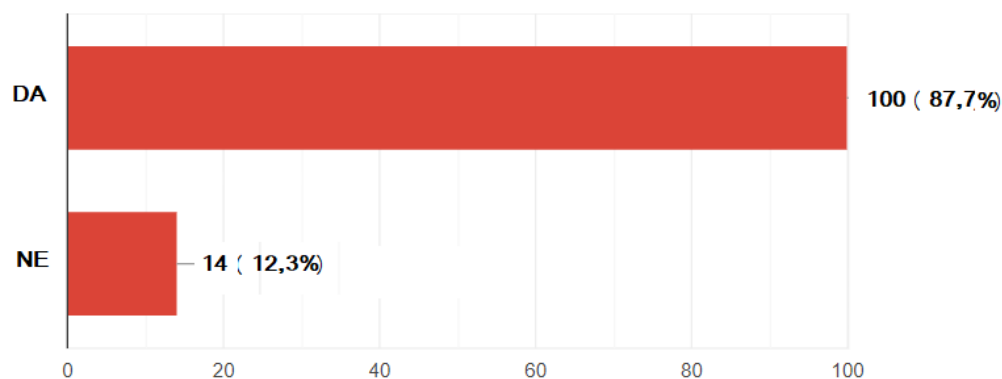
4. Koji bi Vam oblik zapošljavanja najviše odgovarao?

5. Da li smatrate da je činjenica da se žene 45+ teško zapošljavaju dovoljno vidljiva u javnosti?

6. Da li ste zainteresovani da aktivno učestvujete u procesu odlučivanja koje se odnosi na Vaš ekonomski položaj (peticije, udruživanje, učešće na javnim raspravama)?

Iskustva nezaposlenih žena 45+ u traženju posla

"Pre tri meseca sam ostala bez posla. Prijavila sam se na Nacionalnu službu, ali tamo su mi nudili samo muške poslove – varilac, operater CNC mašine. Htela sam da se javim i na te poslove, ali su mi rekli da kao ženi ne mogu da mi ponude obuku za te poslove.“ (48) nezaposlena samohrana majka deteta sa smetnjama u razvoju

„Radila sam preko 20 godina u državnom preduzeću, koje je propalo posle privatizacije. Posle toga sam radila sve i svašta, u piljari, kao knjigovođa, a nisam bila prijavljena, snalazila sam se. Na svim tim poslovima nisam doživela da muškarce požuruju i viču »'ajmo, tempo, tempo«. I prema mlađim radnicima su tolerantniji.“ (56), nezapolsena

Ovo su neka od iskustava koje su nezaposlene žene podelile u fokus grupama koje su organizovale članice "Mreže" –, Laris“ u Čačku, „Putokaz“ u Kragujevcu i „Miona“ u Aleksandrovcu. Razgovori se odvijaju u okviru projekta “Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena45+“.

Promotivni materijal - flajer

U cilju ekonomskog osnaživanja nezaposlenih žena 45+, odnosno obezbeđivanju uslova za lakše i brže zapošljavanje žena starijih od 45 godina, realizuju se brojne aktivnosti u okviru kampanje koju Mreža 45+ vodi. Između ostalog, pripremljen je promotivni materijal, odnosno flajer, u cilju da se svim sagovornicima ukaže na probleme sa kojima se nezaposlene žene suočavaju kao i na poražavajuće podatke do kojih se došlo tokom razgovora sa ženama 45+. Takođe, ideja je i da se utiče na njihovo rešavanje davanjem konkretnih predloga.

Planirano je da se flajeri podele, kada god to bude moguće, svima koji odlučuju o položaju žena 45+ na tržištu rada, predstavnicima resornih ministarstava, republičkih i lokalnih institucija poput Nacionalne službe za zapošljavanje, kao i čelnicima gradskih parlamenata koji donose odluke o programima aktivne politike zapošljavanja.

**POKRENI SE I PROMENI!
napravi 46. korak!**

- Za ekonomsko osnaživanje žena 45+
- Za ostvarenje prava na rad za žene 45+
- Za ravnopravnost polova na tržištu rada!
- Za iste uslove za rad!
- Za ista primanja na istim radnim mestima!
- Za isti tretman kod poslodavaca!
- Za mogućnost ostvarenja prava na penziju!
- Za bolje sutra!

Ovaj flajer je nastao u okviru projekta „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“ koji realizuje Mreža 45+.

MREŽA ZA PODRŠKU ŽENAMA 45+

Udruženje „Žene na prekretnici“, Beograd
Beogradska 8, Beograd 11000
+381 (0)62 364 793
info@zenenaprekretnici.org
www.zenenaprekretnici.org
www.facebook.com/ZeneNaPrekretnici

Udruženje „Laris“, Čačak
Dragiše Mišovića 64/12, Čačak 32000
+381 (0)64 133 7 144
udruzenjelaris@gmail.com
www.facebook.com/Udruzenje-LARIS

Udruženje „Putokaz Kragujevac“
Dragoljuba Milovanovića Bene 50/21,
Kragujevac
+381 (0)64 618 11 77
putokaz.kragujevac@yahoo.com
www.facebook.com/putokazkg

Udruženje „Miona“ Aleksandrovac
Gornja Zleginja bb, Subotica 37272
Aleksandrovac
+381 (0)652590495
udruzenjemiona@gmail.com
www.facebook.com/udruzenjesamohranih.
roditeljamina

IZJAVI O OGRANICAVU ODGOVORNOSTI:
Ovaj projekat je dobio podršku projekta Vlade Švajcarske „Zajedno za aktivno građansko društvo – ACT“, koji sprovode Helvetas Swiss Intercooperation i Građanske inicijative. Mišljenje koje je izneto u ovoj publikaciji je mišljenje autora i ne predstavlja nužno i mišljenje Vlade Švajcarske, Helvetasa ili Građanskih inicijativa.

act ZAJEDNO ZA AKTIVNO GRAĐANSKO DRUŠTVO

Projekat „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“ realizuje „Mreža 45+“ koju čine udruženja „Žene na prekretnici“ iz Beograda, „Laris“ iz Čačka, „Putokaz Kragujevac“ i „Miona“ iz Aleksandrova.

Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+

**Pokreni se i promeni!
Umreži se i napravi 46. korak!**

Žene starije od 45 godina u Srbiji su dvostruko diskriminisane na tržištu rada, po polu i po godinama starosti. Teško se zapošljavaju lako su i dalje osonac porodicama u kojima žive. Od njih se najviše očekuje.

Mreža za podršku nezaposlenim ženama 45+ realizuje do jula 2022. godine projekat u okviru kojeg će, kroz proces javnog zagovaranja sa donosiocima odluka i drugim ključnim akterima, nastojati da utiče na poboljšanja ekonomskog položaja žena starijih od 45 godina.

Projekat „Javnim zagovaranjem do ekonomskog osnaživanja žena 45+“ dobio je podršku projekta Vlade Švajcarske „Zajedno za aktivno društvo“ koji sprovode „Helvetas Swiss Intercooperation“ i Građanske inicijative

HELVETAS **Gradanske inicijative**

JAVNIM ZAGOVARANJEM DO EKONOMSKE OSNAŽIVANJA ŽENA 45+

Kampanja javnog zagovaranja!

NAŠI SAGOVORNICI SU:

- nezaposlene žene starije od 45 godina;
- organizacije civilnog sektora koje se bave sličnim problemima;
- donosioci odluka u republičkim institucijama i organizacijama;
- donosioci odluka u Beogradu, Kragujevcu, Čačku i Aleksandrovcu;
- svi ključni akteri koji mogu da utiču na poboljšanje ekonomskog položaja žena starijih od 45 godina.

Građanski aktivizam!

OBRAČAMO SE!

- javnom mnjenju, građanima koji žele i mogu da utiču na rešavanje problema sa kojima se suočavaju žene 45+ u potrazi za poslom!
- predstavnicima informativnih glasila - medija, koji mogu da utiču na rešavanje problema.

Žene 45+ se teško zapošljavaju, ali su i dalje stub porodice, supruga, majke, bake... Porodice i društvo od njih mnogo očekuju, one brinu o najmlađima, čuvaju decu ali i neguju starije članove domaćinstava. Ipak, i pored potencijala koje imaju, pripadaju jednoj od najteže zapošljivih kategorija.

Možemo li zajedno to da promenimo?

Budi i Ti deo tima!
Pokreni se i promeni!
Umreži se - napravi 44. korak!

Naš cilj!

Doprineti povećanju zapošljivosti nezaposlenih žena starijih od 45 godina na teritoriji Republike Srbije, rukovodeći se principima ravnopravnosti i antidiskriminacije.

Zalažemo se:

Da žene 45+ budu prepoznate kao ranjiva populaciju u okviru nacrtane Nacionalne strategije za rodnu ravnopravnost za period 2021. do 2025. godine i u Akcionom planu za sprovođenje Strategije za period 2021. do 2023. godine.

Da opština Aleksandrovac obrazuje Savet za zapošljavanje radi i usvoji Lokalni akcioni plan za zapošljavanje u kojem će žene 45+ biti prepoznate kao teže zapošljiva kategorija.

Da u Lokalnom akcionom planu grada Kragujevca za 2022. godinu žene 45+ budu prepoznate kao teže zapošljiva kategorija.

Da u Lokalnom akcionom planu grada Čačka za 2022. godinu žene 45+ budu prepoznate kao posebno ranjiva kategorija.

Da građani budu informisani o problemima sa kojim se suočavaju nezaposlene žene 45+, kao jedna od najosetljivijih kategorija na tržištu rada.

ŽENE 45+ SU JEDNA OD NAJRAJNIVIJIH GRUPE NA TRŽIŠTU RADA.

U Srbiji živi 500.000 nezaposlenih i neaktivnih žena starijih od 45 godina. Rodni jaz između zaposlenih muškaraca i žena u Srbiji je među najvećim u Evropi. Položaj žena na tržištu rada je dodatno otežan usled izbijanja pandemije.

Prema istraživanjima SeCons grupe za razvojnu inicijativu, tokom vanrednog stanja u prvih mesec dana bez posla je ostalo oko 200.000 ljudi. Od ovog ukupnog broja, 70%, odnosno oko 140.000 su žene. Reč je o ženama koje su bile stalno zaposlene, zaposlene pod ugovorom, neformalno zaposlene (na pijacama i uličnim tezgamama...).

Na teritoriji Srbije

- Presečna zarada muškaraca je veća od prosečne zarade žena i u privatnom i u javnom sektoru;
- Žene imaju nižu primanja za iste poslove koje obavljaju u odnosu na muškarce istog nivoa obrazovanja i godina staža;
- Među ženama 45+ je najveći broj dugoročno nezaposlenih na tržištu rada;
- Žene su znatno ređe nego muškarci vlasnice (stanova, zemljišta, poslovnog prostora i sL);
- Samo 17,3% žena su nosioci poljoprivrednih gazdinstava;
- Zaposlene žene pretežno rade u sektoru usluga (76%), koji je najugroženiji u vreme pandemije;
- Kada je u pitanju samozapošljavanje u starosnoj dobi do 64 godine muškaraca ima dvostruko više (29%) nego žena (14%). Žene su uglavnom postale preduzetnice iz nužde zato što nisu mogle da se zaposle;
- Između dva kandidata istih kvalifikacija i sposobnosti, poslodavci bi u 68% slučajeva odabrali osobu mlađu od 45 godina. Zato je među ženama 45+ najveći broj dugoročno nezaposlenih. (Istraživanje UŽnP i Secons, Beograd, 2019).

* Izvor: Anкета o rodnoj ravnopravnosti, 2018. godina.

